

TRƯỜNG ĐẠI HỌC DÂN LẬP ĐÔNG ĐÔ

GIÁO TRÌNH TÀI CHÍNH QUỐC TẾ

Dành cho Sinh viên các trường Đại học

PGS. TS. NGUYỄN VĂN TIẾN

QTKD

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

MỤC LỤC

CHƯƠNG 1: ĐẠI CƯƠNG VỀ TÀI CHÍNH QUỐC TẾ	11
1. MỞ CỬA KINH TẾ VÀ VẤN ĐỀ TÀI CHÍNH QUỐC TẾ	12
2. TÀI CHÍNH QUỐC TẾ NGÀY CÀNG TRỞ NÊN QUAN TRỌNG	15
2.1. Thương mại quốc tế tăng so với thương mại nội địa	16
2.1.1. Bảng chứng tăng trưởng thương mại quốc tế	17
2.1.2. Những nguyên nhân làm tăng trưởng thương mại quốc tế	19
2.1.3. Những lợi ích từ thương mại quốc tế	21
2.1.4. Những rủi ro trong thương mại quốc tế	23
2.2. Xu hướng toàn cầu hoá các thị trường tài chính	24
2.2.1. Những lợi ích từ toàn cầu hoá đầu tư	26
2.2.2. Những rủi ro trong quá trình toàn cầu hoá đầu tư	26
3. TỶ GIÁ BIẾN ĐỘNG NGÀY CÀNG GIA TĂNG	27
4. MÔN HỌC TÀI CHÍNH QUỐC TẾ	29
5. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP	31
CHƯƠNG 2: THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI - FOREX	33
1. TỔNG QUAN VỀ THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI	33
1.1. Khái niệm và đặc điểm	33
1.2. Các chức năng của thị trường ngoại hối	37
1.3. Những thành viên tham gia thị trường ngoại hối	39
1.4. Các nghiệp vụ kinh doanh ngoại hối	41
1.5. Phân loại thị trường ngoại hối	43
2. NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN TRONG KINH DOANH NGOẠI HỐI	44
2.1. Các khái niệm	44
2.2. Phân loại tỷ giá	45
2.3. Các phương pháp yết tỷ giá	47
2.4. Điểm tỷ giá, cách đọc và cách viết tỷ giá	55
2.5. Tỷ giá mua, tỷ giá bán và lãi lỗ trong kinh doanh ngoại hối	57

2.6. Tỷ giá nhà môi giới ngoại hối	60
2.7. Mua bán hộ, đầu cơ và kinh doanh chênh lệch tỷ giá	61
2.8. Tỷ giá chéo và kinh doanh chênh lệch tỷ giá chéo	65
2.9. Ngày giá trị	74
2.10. Trạng thái luồng tiền và rủi ro lãi suất	75
2.11. Trạng thái ngoại hối và rủi ro tỷ giá	77
3. NGHIỆP GIAO NGAY - SPOT	82
4. NGHIỆP VỤ KỲ HẠN - FORWARD	86
5. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP	90
CHƯƠNG 3: CÂN CÂN THANH TOÁN QUỐC TẾ	95
1. KHÁI NIỆM VÀ GIẢI THÍCH CÁC THUẬT NGỮ	95
2. BP, BẢN GHI CHÉP PHẢN ÁNH CUNG CẦU TIỀN TỆ	97
3. KẾT CẤU VÀ CÁC CÂN CÂN BỘ PHẦN CỦA BP	99
4. NGUYÊN TẮC HOẠCH TOÁN CỦA BP	113
5. THẶNG DƯ VÀ THÂM HỤT CỦA BP	120
6. HIỆU ỨNG TUYẾN J	133
7. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP	141
CHƯƠNG 4: NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ TỶ GIÁ	145
1. TỶ GIÁ VÀ SỨC CẠNH TRANH THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ	145
1.1. Khái niệm sức cạnh tranh thương mại quốc tế	145
1.2. Tỷ giá và sức cạnh tranh thương mại quốc tế	146
1.2.1. Tỷ giá danh nghĩa song phương	147
1.2.2. Tỷ giá danh nghĩa đa phương - NEER	149
1.2.3. Tỷ giá thực song phương	151
1.2.4. Tỷ giá thực đa phương - REER	154
2. CHÍNH SÁCH TỶ GIÁ HỐI ĐOẠI	155
2.1. Khái niệm và mục tiêu của chính sách tỷ giá	155
2.2. Các công cụ của chính sách tỷ giá	159

3. CHẾ ĐỘ TỶ GIÁ VÀ VAI TRÒ CỦA NHTW	162
3.1. Khái niệm và phân loại chế độ tỷ giá	163
3.2. Vai trò của NHTW trong các chế độ tỷ giá	165
3.3. Những mặt trái khi định giá cao nội tệ	180
4. HỆ THỐNG CHẾ ĐỘ TỶ GIÁ NGÀY NAY	185
5. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP	189
CHƯƠNG 5: HỌC THUYẾT NGANG GIÁ SỨC MUA - PPP	193
1. KHÁI NIỆM NGANG GIÁ SỨC MUA	194
1.1. Sức mua và ngang giá sức mua	194
1.2. Quy luật ngang giá sức mua	196
2. QUY LUẬT MỘT GIÁ	198
3. CÁC DẠNG BIỂU HIỆN CỦA PPP	202
3.1. PPP trạng thái tĩnh	202
3.2. PPP trạng thái động	208
3.3. PPP dạng kỳ vọng	217
4. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP	220
CHƯƠNG 6: HỌC THUYẾT NGANG GIÁ LÃI SUẤT - IRP	225
1. TIÊU CHÍ CHỌN ĐỒNG TIỀN ĐẦU TƯ VÀ ĐI VAY	225
1.1. Lựa chọn đồng tiền đầu tư	225
1.2. Lựa chọn đồng tiền đi vay	230
2. QUY LUẬT NGANG GIÁ LÃI SUẤT CÓ BẢO HIỂM - CIP	233
2.1. Khái niệm về ngang giá lãi suất	233
2.2. Kinh doanh chênh lệch lãi suất duy trì quy luật CIP	234
2.3. Các dạng biểu hiện của - CIP	236
3. QUY LUẬT UIP VÀ HIỆU ỨNG FISHER QUỐC TẾ	241
3.1. Mối quan hệ giữa tỷ giá kỳ hạn tỷ giá giao ngay dự tính	241
3.2. Các dạng biểu hiện của UIP	242
3.3. Hiệu ứng Fisher quốc tế	244

4. TỔNG QUAN VỀ CÁC NHÂN TỐ TÁC ĐỘNG LÊN TỶ GIÁ	245
4.1. Tỷ giá và các học thuyết về tỷ giá	246
4.2. BP, bản ghi chép phản ánh cung cầu ngoại tệ	248
4.3. Các nhân tố tác động lên tỷ giá	250
4.4. Tại sao tỷ giá ngày nay lại biến động nhanh và mạnh?	255
5. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP	258
CHƯƠNG 7: HỆ THỐNG TIỀN TỆ QUỐC TẾ	263
1. HỆ THỐNG TIỀN TỆ QUỐC TẾ TRƯỚC ĐẠI CHIẾN THẾ GIỚI II	263
1.1. Bản vị hàng hoá và sự sụp đổ của chế độ đồng bản vị	263
1.2. Bản vị vàng và những qui tắc của nó	267
1.3. Thời kỳ hoàng kim của chế độ bản vị vàng 1880-1914	269
1.4. Hoạt động kinh tế vĩ mô dưới chế độ bản vị vàng	271
1.5. Hệ thống tiền tệ quốc tế giữa hai Đại chiến Thế giới	274
2. HỆ THỐNG TIỀN TỆ QUỐC TẾ SAU ĐẠI CHIẾN THẾ GIỚI II	276
2.1. Hệ thống Bretton Woods - BWS	277
2.2. Những đặc điểm của BWS	277
2.3. Tóm tắt lịch sử của BWS	280
2.4. Tại sao BWS lại sụp đổ?	286
3. HỆ THỐNG TIỀN TỆ QUỐC TẾ THỜI KỲ HẬU BWS	292
3.1. Cú sốc giá dầu đầu tiên và những hậu quả tiếp theo của nó	292
3.2. Tạo quyền rút vốn đặc biệt - SDR	294
3.3. Hội nghị Jamaica 1976	295
3.4. Con rắn và Hệ thống tiền tệ châu Âu	296
3.5. Cú sốc giá dầu lần thứ hai	297
3.6. Đồng USD hùng mạnh trong những năm 1980 - 1985	297
3.7. Từ Plaza đến Louvre và sau đó	298
3.8. Sự rối loạn tiền tệ trong những năm 1990	300

CHƯƠNG 8: THỊ TRƯỜNG EUROCURRENCY VÀ EURO BONDS	303
1. NHỮNG KHÁI NIỆM	303
2. NHỮNG THÀNH VIÊN THAM GIA THỊ TRƯỜNG	306
3. THỊ TRƯỜNG EUROCURRENCY	307
3.1. Sự ra đời và phát triển của thị trường Eurocurrency	307
3.2. Những đặc trưng của thị trường Eurocurrency	310
3.3. Lợi thế cạnh tranh của các EURO BANKs	311
3.4. Thị trường nội địa và thị trường Eurocurrency	314
3.5. Cơ chế tạo tiền gửi và tín dụng bằng EURO DOLLAR	315
3.6. Ý kiến tán thành và phản đối thị trường Eurocurrency	318
3.7. Những thị trường Eurocurrency và quy chế điều chỉnh	321
4. THỊ TRƯỜNG VỐN QUỐC TẾ VÀ THỊ TRƯỜNG EURO BONDS	322
4.1. Sự hình thành và phát triển của thị trường Eurobonds	323
4.2. Những đặc điểm của Eurobonds	324
4.3. Kiểm soát và điều chỉnh thị trường Eurobonds	328
4.4. Quản lý phát hành Eurobonds	329
4.5. Những phát kiến mới trên thị trường Eurobonds	331
CHƯƠNG 9: KHỦNG HOẢNG NỢ QUỐC TẾ	333
1. NHỮNG ĐẶC TRƯNG CỦA CÁC NƯỚC LDCs	335
2. KINH TẾ HỌC TRONG QUAN HỆ VAY NỢ NƯỚC NGOÀI	338
3. CÁC HÌNH THỨC THU HÚT VỐN NƯỚC NGOÀI	339
3.1. Tài trợ bằng phát hành trái phiếu quốc tế	339
3.2. Tín dụng ngân hàng	340
3.3. Đầu tư trực tiếp nước ngoài	340
3.4. Tài trợ chính thức	340
4. CÁC CHỈ TIÊU VỀ NỢ NƯỚC NGOÀI	341
5. NGUYÊN NHÂN VÀ QUY MÔ CỦA KHỦNG HOẢNG NỢ	344
5.1. Sự bất nguồn của khủng hoảng nợ	344
5.2. Những dấu hiệu của khủng hoảng nợ	346

5.3. MEXICO tuyên bố đình chỉ trả nợ nước ngoài	348
5.4. Quy mô của cuộc khủng hoảng	349
6. PHÂN TÍCH KHỦNG HOẢNG NỢ TRÊN CƠ SỞ CUNG CẦU	352
7. VỠ NỢ DƯỚI GÓC ĐỘ KINH TẾ HỌC	354
7.1. Những phí tổn liên quan đến tuyên bố vỡ nợ	355
7.2. Những lợi ích từ vỡ nợ quốc gia	356
8. QUAN ĐIỂM CỦA NHỮNG NGƯỜI TRONG CUỘC	358
8.1. Những ngân hàng quốc tế	358
8.2. Chính phủ của các nước phát triển	359
8.3. IMF và WORLDBANK	360
8.4. Các nước con nợ	360
9. XỬ LÝ KHỦNG HOẢNG NỢ, 1982 - 1994	361
9.1. Giai đoạn 1: 1982 - 10/1985	361
9.2. Giai đoạn 2: Kế hoạch BAKER, 10/1985 - 3/1989	365
9.3. Giai đoạn 3: Kế hoạch BRADY, 3/1989 - đến nay	368
CHƯƠNG 10: CHÍNH SÁCH TỶ GIÁ CỦA VIỆT NAM	371
1. DIỄN BIẾN VÀ CÁC MỐC CẢI CÁCH TỶ GIÁ CỦA VIỆT NAM	371
2. CHÍNH SÁCH TỶ GIÁ CỦA VIỆT NAM QUA CÁC THỜI KỲ	373
2.1. Chính sách tỷ giá thời kỳ 1955 - 1989	374
2.2. Chính sách tỷ giá thời kỳ 1989 - 1991	379
2.3. Chính sách tỷ giá thời kỳ 1992 - 2/1999	384
2.4. Chính sách tỷ giá từ 2/1999 - đến nay	398
3. ĐÁNH GIÁ CHÍNH SÁCH TỶ GIÁ CỦA VIỆT NAM	400
3.1. Tác động của tỷ giá VND đến hoạt động xuất nhập khẩu	400
3.2. Chính sách tỷ giá VND với thị trường ngoại tệ ngầm	408
3.3. Chính sách thu hút và quản lý kiều hối	413
TÀI LIỆU THAM KHẢO	417